

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Per quæ amittatur Dominus Iesus: quomodo item proles sint erudiendæ,
Sermones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

gerari. Sed quid impetravit? Quid audiuit? Fili, recepisti bona in vita tua. Dicitur etiam tibi: Tu si hic recipere vis bona in vita tua, recipies cum epulone haud dubie aeterna mala. Citò igitur ad Dominum conuertere, vti templo cordis tui illum inuenias possideasque in aeternum.

SERMO DE EADEM DOMINICA.

Per qua amittatur Dominus Iesus: quomodo item sint proles erudienda.

REmansit puer Iesus in Hierusalem, & non cognouerunt parentes eius, Lucae II. Ostendere nobis voluit deuotionis suae exemplum Christus, quo suo nos exemplo cohortaretur, inuitaretque, vt in prima aetate, a tenerisque annis nos diuino cultui mancipemus. Hanc enim teneram aetatem conuenit Deo, non mundo dedicari. Bonum namque est viro cum portauerit iugum Domini ab adolescentia sua, vt in Threnis dicitur: nimirum de iugo hoc loquens, de quo apud Matthæum Christus, Tollite, inquit, iugum meum super vos. Atque ideò puer Iesus mox vt esset duodecim annorum, ascendere voluit Hierosolymam: quod certè puero longum erat iter, sed nihil Christo vnquam fuit molestum quod in aedificationem nobis conduceret, aut nostram inuaret redemptionem.

Thren. 3.

Math. 11.

Perseuerantia quanta sit opus in diuino obsequio.

Bernard.

Ecl. 1.

Iesum a matre quaerere. Quatuor sunt, quorum occasione homines amittunt Iesum, quamuis horum nullum sit ascribendum parentibus Iesu, licet aliquo modo hic nobis

Deinde quod alijs recedentibus ipse non recessit, sed manserit in Hierusalem, & in templo in medio resederit doctorum, docens & interrogans, quid aliud nos docere voluit, quam deuotionis perseuerantiam & feruorem? Inueniuntur enim qui spiritu interdum deuotionis aguntur: verum quia perseuerantia deest & feruor, citò perit quod radicem non fixit. Sunt qui misericordiam integram, aut horam cantandam non possunt stabiliter, atque in templo perseueranter audire. Contra eos igitur est hoc antidotum, qui ex choro, qui ve ex templo elabuntur propter deuotionis inopiam. Omnia enim tunc alia peregrina magis delectant, interim quod diuino interesse deberent officio. Quod planè diaboli est artificium. Semper enim vbi aliquid teneris facere, interim faciendum aliud suggerit, vt eius quod interim negligis, acufationem culpamque habeas, & eius quod interim, quamuis speciem habeat pietatis, facis, amittas laborem pariter ac fructum. Gratium enim nunquam spiritus sanctus id habet, aut accipit, quod illi offers, si huius occasione non nihil interim quod debes, neglexeris: quin etiam pro eo quod negligis, quod interim facere debuisses, peccas: & hoc quod interim facis, licet alioqui bonum, nihilo secius perdis, quia in tempore non ordinato, & cum culpa facis. Vtraque igitur virtus aequè est necessaria viro deuoto, vt perseuerantia sit in opere bono, & discretio sit in modo. Neque enim nimium debet fieri (sicut scriptum est, *Noli iustus esse nimis*) ne virtus inquinetur vitio: neque minus, ne non possit esse virtus, hoc est, ne à virtute opus deficiat. Non debet denique illi quod præceptum aut necessarium est, arbitrarium quid præferri: nec quod fieri debebat, propter opus quamlibet nobile, est intermittendum. Postquam igitur Maria aduertit abesse Iesum, vtroque parente ex Hierusalem sine Iesu reuertente in fine diei primæ, tristis cepit eum quaerere. Quatuor sunt, quorum occasione homines amittunt Iesum, quamuis horum nullum sit ascribendum parentibus Iesu, licet aliquo modo hic nobis

T. VI
21

nobis cogitandi materia tribuatur, quod his Iesus occasione ab anima recedit. Primo, amittimus Iesum per ineptam læticiam aut prosperitatem. Hæc enim minus cautum, minus vigilantem, minusque reddit hominem providum. Hoc quamvis in neutro fuerit Christi parente, tamen significatur nobis in alijs id esse vnam ex multis occasionem amittendi Christum, per hoc, quod in festiuitate illum amiserunt. Secundo, amittitur per distractionem & turbationem. Hæc enim reddit æquè alienum à se hominem, vt sui improvidus sit, quod significatur, quod Maria illum in turba amisit. Tertio, amittitur in nimia fiducia de sapientia, fortitudine, aut de donis à Deo collatis. Siquidem propter hanc quoque minus efficitur timidus, minusque sollicitus animus. Innuitur illud quoque hic per illud quod Maria sperabat Iesum esse in comitatu cum Ioseph, & ediuerso perindè confidebat quoque Ioseph. Quarto amittitur Iesus per ignorantiam eorum quæ Dei sunt. Vbi enim ignorantia locum habet, citè potest committi, quod Iesus, saltem ad tempus, recedat de mente tua, præsertim quo ad sensum, aut spirituales consolationem. Hoc insinuat per hoc quod dicitur: Et non cognouerunt parentes eius. Deindè sequitur, quod quaesierunt Dominum inter cognatos & notos, sed non inuenerunt. Frustra ibi quaeritur, quia amici ferè omnes ad hæc instruunt suos consanguineos, hæc optant filiis & nepotibus, hoc illis precantur; per hoc gratulantur & laudant, quod prudentes iuxta seculi astutiam & mundi gloriam sint, quod mundi honores obtineant, quod acquirant diuitias, quod denique magni euadant & opinione & literatura. Eam ob rem Abraham dixit Dominus: *Egredere de terra tua, & de cognatione tua & de domo patris tui.* Item in Psalmo: *Audi filia & vide, & inclina aurem tuam, & obliuiscere populum tuum & domum patris tui.* Christus quoque, *Si quis, inquit, venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem suam, non potest meus esse discipulus.* Inueniebatur autem Iesus in Hierusalem, & in templo. Hierusalem visio dicitur pacis. Et scriptum est: *In pace factus est locus eius.* Vbi enim scelus & contentio, vbi ira & iurgia, ibi non inuenitur Iesus. Nichil enim tam studiosè commendauit Christus mundum intrans & exiens, nisi per resurrectionem quoque rediens, quam pacem. Sed prospiciendum quoque vobis, qui proles habetis, ne amittatis eos per negligentiam vestram, qua non corripitis, non arcetis, non docetis, non inuitatis & non compellit filios vestros ad disciplinam & deuotionem, ad humilitatem, ad castitatem, ad verecundiam & timorem Dei. Quare hortor vos in Domino quotquot proles habetis, vt summoperè eos studeatis promouere, inuitare, vestroque exemplo trahere ad opera charitatis, ad opera pietatis & misericordie, & ad omnia virtutum (quæ absque operibus data occasione seruari non possunt) genera. Iuberis clauso super te ostio orare in abscondito. Verum hac in re non prohibendus, sed monendus es, vt ores coram filiis tuis Deum quos verbo & tuo ipsius exemplo inuites, moneas atque compellas tecum orare Deum, Quid dicam? Etiam munusculis conducas, vt tot psalmos, tot orationes Dominicas dicant, totiesque beatissimam virginem saluent. Interrogas quare? Eam ob rem profectò, vt consuetudinem accipiant orandi, laudandi Deum. Ridebit fortassè hæreticus, aut indeuotus quispian, quæ dico. Nonne magis ridendus, imò execrandus est ipse, qui suos filios

Quærendus
vbinam Christi
uus.

Gene. 12.
Psal. 44.

Luc. 14.

Psal. 75.
Iacob. 1.

Luc. 2.
Lucæ 24.

Ioan. 20.
Proles quibus
to sua pietate
queque pietate
trienda & in
stituentia.

Matth. 5.

Hæretici Lutheranorum quo-

modo proles
suas instituit
mat.

lios astutias, dolos, nugas & reliqua id genus mundana docet, qui ad prolium suarum vafrities, leuitates, dolos mendaciaque ridet, quique gratulatur puero quod ex studijs huiusmodi illum seculo cognoscit fore idoneum, quamuis in Deum impius credatur futurus? Quid quod matres pueros docent cantica lasciuia & obscena, quae ab amicis parentibusque magno audiuntur plausu? Quid quod maledicentibus, iurantibus, blasphemantibusque filijs parentes quidam nullam opponunt censuram? Vbi zelus tuus in huiusmodi est pro Christo, pro Euangelio, cum quotidie digladietur os tuum contra Papam, contra monachos, contra sacerdotes, & contra quoscumque deuotos homines, qui virtutum studiosi, nolunt tecum in carne viuere? Potes ferre filium tuum blasphemantem, iurantem, maledicentem, & non potes ferre monachum orantem? Legis in Euangelio omnem proximum diligendum, & ferre potes, si audias filium tuum sacerdoti, aut pio cuiquam insulrantem? Euangelicam paupertatem profitenti illudis, & Euangelicus es? Cuiusmodi hoc sit Euangelium, verè nescio. Scio tamen Christi non esse. Verum ad Deo deuotos reuertamur.

Matth. 21.
Marci 12.
Luca 10.

Parentes
quomodo filios suos docere debeant.

1. Reg. 4.

1. Reg. 8.

Gen. 18.

Impendite quaeso, curam filijs vestris, vt Deum timeant, peccata euitent, Dei mandata seruent, quicquid est in honorem Dei festinanter efficiant, quicquid in consolationem, aut utilitatem proximi, libenter & misericorditer agant. Hoc enim à vobis requiret Deus quomodo docueritis, quomodo ve corripueritis filios vestros. Habetis quod Heli propterea quod indulgentior foret in filios suos, interminatus sit, quid ei accederit, quid perferit. At ediuerso Samuel qui suos filios, quia vitam suam imitari in Dei timore noluerunt, honore priuauit, abiecit & detestatus est, laudatur. Abrahæ quoque secreta sua fatetur Dominus propterea reuelanda, quod sciret eum dociturum ac imperaturum filijs suis timere Deum. Videmus quam rare est felicitas filiorum Deum timencium, quanta verò è regione turba Deum absque iugo & disciplina post tergum suum proijcientium. Cæterum, ex eisdem filijs quam rara, imò quam misera parentibus sit iucunditas, compertissimum est quoque. Quod non ob aliud illis contingit, quam quia filios suos non erudierunt ad timorem Dei, nec delinquentes castigant. Itaque omni diligentia erudiendi, monendi, atque quamdiu in teneriori sunt ætate, cogendi sunt filij ad honestatem sanctam, ad candidos mores, ad misericordiam, ad Dei timorem & amorem, & maxime ad castitatem, quomodo Ecclesiasticus monet: *Filij tibi sunt, erudi illos, & cura illos à pueritia eorum* Hoc Dominus in Deuteronomio quoque præcipit parentibus docere præcepta Dei filios suos & nepotes. Quod studiosè Tobias suo præstitit filio, dicens: *Fili, omnibus diebus vita tua in mente habeto Deum, & caue ne aliquando peccato consentias & prætermittas præcepta Dei nostri*. Item quæ: *Fili pauperem quidem vitam gerimus, sed habebimus multa bona, si timuerimus Deum & fecerimus benè*. De Susanna quoque legimus filia Helchiz, quod parentes illius cum essent iusti, docuerunt filiam suam secundum legem Mosi timere Deum. Quæ eruditio quantum illi tulerit fructum, in duobus senibus, postea cum viro esset nupta, eius amore captis manifestatum est. Bonarum atque nobilium mentium est eruditione iuuari, verecundia corrigi, timori arceri, & laudibus inuitari. At duris & obstinatis verbera adijcienda. Negligentibus quo-

Ecl. 7.

Deut. 11.

Tobiz 4.

Ibidem.

Dan. 13.

que disciplina est imponenda, & vniuersa pueritiæ iniicienda sunt fræna. Scitur est quod Sapiens admonens, *Noli, inquit, subtrahere à puero disciplinam. Si enim percusseris eum virga non morietur. Tu virga percuties eum, & animam eius de inferno liberabis.* Ante quoque dixerat: *Qui parit virga, odit filium suum.* Ad id pueris virgæ sunt necessaria, ad id disciplina. Conuenit autem vt non verbis tantum filios tuos erudias, verum etiam tuis moribus instituantur. Vita tua exemplum sit eis virga, quæ à malis eos operibus arceat. Ita te illis exhibe, vt te timeant, & nihilo minus ament. Et id sit virga prolium tuis, quæ eas absque vlla exhortatione probè agere compellat. Videant in te virtutem, quam in se exprimant imitando. Satagent tibi placere, & gratiam tuam ac laudem apud te habere cupiant, certentque inter se, dum harum quauis studiosius tuam implere voluerit voluntatem in virtutum obseruatione. Tolerandus est hic gloria appetitus, & nonnunquam fouendus, quo pueri ad virtutem incitentur. Paulatim subindè discant in gloriam Dei fieri debere omnia: & nihilo minus seruandam gratiam parentum. Quapropter de profectu filiorum in Dei timore se gaudere parentes nonnunquam ostendant, quo filij ad exhilarandos parentes fiant virtutis studiosiores. Sunt enim vbi egerint malè, siue arguendi siue monendi, siue etiam obiurgandi: & vbi tenerior est ætas, verberibus coercendi. Sunt item blanditijs familiariter & laudibus interdum confortandi. Maxime autem facit ad illorum integritatem, vt nihil in parçibus audiant videantve, quod dedecet. Sunt (vt dixi supra) alliciendi munusculis, dum adhuc verba discunt formare, ad orandum. Sic etiam vbi paulò sunt prudentiores, nihil cupitum abs te impetrent, nisi primum orauerint. Monendi igitur, vt Deum rogent, qui inspiret matri patriue, vt hoc illudve dilectum tribuant: aut vt illud, quod oderint, puta virgas increpationesve duras, euadant. Hoc modo assuefaciendi sunt pueri, vt confidant in Deum, vt ad illum in desiderijs suis aut timoribus orantes confugiant. Si eleemosynam tu tribuere volueris, non tua, sed pueri manu tribue. Fac vt certatim pueri accurrant, vbi egenis est aliquid tribuendum, & prolium vnaquæque pro egeno supplicet, quæuis munus expostulatum sataget hoc ferre mendico. Te xenodochia & infirmos visitante, comitentur pueri, qui te pro pauperibus importunitate sancta rogent, atque dare etiam volenti, sint tibi vt plus tribuas molesti. Sunt enim ita docendi exercendique ad misericordiam. Tecum templum ad Dei verbum audiendum adeant, nunquam etiam, postquam indè fuerint reuerfi, quid in concione memoria retinuerint, non interrogentur. Zellentur parentes pro filiorum filiarumque castitate, & si quomodo id possunt prouideant, vt quisque prolium dormiat solus. Incredibile est enim, quid pueritia curiosa teneat. Non sinant parentes vt mundana amatoriâ carmina siue cantilenæ à pueris discantur. Puellis, quia non possunt alienæ semper esse à cantu, ingerantur cantilenæ & carmina religiosa, vt sunt de passione Domini, de beata virgine, & de sanctis. Vbiunque autem fuerint pueri, prouideatur ne audiant colloquia obscena & vitiosa. Hæc dicta sint de bonorum studio parentum, vt suos liberos satagent seruare innocentes & pudicos. Renera enim plurimum refert pueros adolescentulosque probè, an vitiosè assuefieri. Circa hos igitur summoperè parentum cura vigi-

L. 3 lantia.

Prouer. 23.

Prou. 15.

Proles bonis
parentum mo-
ribus insti-
tuendas.Proles que-
modo casti-
tatem doce-
antur.T. VI
21

Monasteriū
ingredi quā-
do filijs lice-
at sine paren-
tū contentu.

Exod. 20.
Deut. 5.
1. cele. 7.
Matth. 15.
Marci 7.
Ephes. 6.
Eccl. 1.

Matth. 10.
Gregor.

Hieron.

Matth. 4.

lantiaque versari debet. Voluit præterea Dominus Iesus in templo manens, nescientibus parentibus pueros erudire, absque parentum consensu id sibi licere, vt monasteria ingrediantur, religionem assument, diuinoque se cultui mancipent, nisi parentes sint in tanta penuria necessitateque constituti, vt seipsum iuuare non possint absque labore subsidioque puerorum. Tunc enim debet quis manere & iuuare parentem, animoque esse religiosus. Mandatum namque Dei est: *Honora patrem tuum & matrem tuam.* Quod certè non solum de cultu reuerentiæ intelligitur per signa exteriora, sed etiam de subsidij & charitatis officijs, per beneficia parentes quo ad poterit, alendo, iuuando & eis seruiendo. Scriptum namque est: *Mala fama est, qui derelinquit patrem,* scilicet in necessitate. Porro, si puer iam esset religiosus, aut in monasterio constitutus, potest tamen nihilominus de consensu sui prælati, imò debeat (si aliquid sciverit in auxilium parentis operari absque monasterij præiudicio) illud conferre parentibus in auxilium. At verò vbi parentes filiorum ope possunt carere, aut vbi nõ egent, propter carnalem sensualemve parentum amorem non debent filij manere inter pericula, & inter peccandi occasiones in mundo, nec propter illos à Christi seruitio debent abstinere. Est namque cauendum, quod Christus minatur: *Qui, inquit, amat patrem vel matrem plusquam me, non est me dignus.* Amandus certè est genitor, sed multò omnium maximè præferendus creator. Hic enim locum habet, quod vehementer admonet diuus Hieronymus, ad quendam scribens, ne à perfectione, aut perfectionis instituto lachrymis matris, aut parentum se retinere patiatur dolore: *Licet enim, inquit, paruulus ex collo pendeat nepos, licet sparso crine, & scissis vestibus vbera, quæ te nutrierat, mater ostendat, licet in limine pater iaceat, percalcato perge patre, sicis oculis ad vexillum crucis coela.* Pietatis genus est in hac re esse crudelem. Gladium tenet hostis, vt me perimat, & ego de matris lachrymis cogitabo? Quanti autem monachi, dum patris matrisque miserentur, suas animas perdidit.

Recolendum postremò, quod Christus cuidam dixit: *Sequere me.* Et quum ille responderet: *Domine permittite me primum ire & sepelire patrem meum,* adiecit Dominus: *Dimittite mortuos sepelire mortuos suos.* Tu autem vade, & annuncia regnum Dei. Ac si diceret: Non desunt alij qui in anima mortui sunt, qui tuum (vbi tempus aduenerit) sepeliant patrem. Tu vocationem tuam suscipe, & annuncia regnum Dei. Neque enim tibi licet hanc negligere propter amicos. Maior igitur debetur obedientia Deo, quam parentibus. Quam vt reddamus Deo deuotissimè, largiatur nobis obediens puer Iesus Christus, qui est benedictus in secula, Amen.

DOMINICA III. POST DOMINI NATIVITATEM,
Epistola B. Pauli Apostoli, ad Romanos XII.

Habentes donationes secundum gratiam, qua data est nobis, differentes: siue prophetiam, secundum rationem fidei: siue ministerium in ministrando: siue qui docet, in doctrina: qui exhortatur, in exhortando: qui tribuit, in simplicitate: qui præest, in sollicitudine: qui miseretur, in hilaritate. *Dilectio sine simulatione, edentes*